

Forfatter: Hostrup, C.

Titel: Udrag fra Komedier og Digte

Citation: Hostrup, C.: "Komedier og Digte", i Hostrup, C.: *Komedier og Digte*, udg. af Aage Marcus ; Overbibliotekar, Dr. phil. H. Topsøe-Jensen , 1954, s. 8. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hostrup01-shoot-idm140699402109392/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Komedier og Digte

og Virkelighed; Ringens Blandværk forlener for et Døgn dens Bærer med Aand og Skønhed, skønt han er en højst ordinær Forvettriller. Hostrup nævner selv blandt sine Forbilleder Ingemanns Eventyr »Huldregaverne« og Heibergs Kroningsstykke »Syvsoverdag«. Tilsvendende fortsættelse »En Spurv i Tranedans« »Genboerne«; mellem Studenterne paa Fortunen genfinder vi baade Klint (nu Kandidat), den politiserende Hutter og Kierkegaard-Eftersnakkeren Søren Torp. Men Tonen er en anden end før; Studenten gør Front baade mod de Fine og mod de Simple; den vennesele Indstilling overfor Borger-skabet er afløst af en samfundsrevsende Bitterhed, der i samme Grad gaar ud over de latterlige Repræsentanter for Adelen, den falske Frihedsven Konsul Vårberg og de simple Kælderfolk. Uden eet forsonende Træk er Hovedpersonen, den ærkeplebejiske Skræddersvend Peter Ravn, prægivet til Latteren; han er en aandeløs »Fyrepind«, først dum og siden genen i sin Handlemaade. Stykket har morsomme og taknemlige Scener, men Ideen er dramatisk uheldig, og de fleste af Personerne i Stykket er oplagte Karikaturer.

Imidlertid havde Hostrup i disse Aar arbejdet paa et nyt Hel-aftenstykke, der længe skulde kappes med »Genboerne« i Publikums Gunst. Han var 1844 blevet Huslerer hos Justitsraad M. B. Nygaard, om Sommeren paa Kalkedal ved Rungsted, om Vinteren i København, og hermed fortsatte han til Foraar 1847. Den yndige nord-sjællandske Natur betog ham helt, og en lille Begivenhed i Efter-sommeren 1844: Rygtet om en udbrudt Slaves (Tugthusfanges) Husery, der fremkaldte Panik paa Egnen – gav ham Ideen til at kombinere et idyllisk Sommerspil med et Angreb paa det demoraliserende Fængselsvæsens Urimelighed. Det skulde være en Vaudeville-komædie, men da han først havde tænkt sig, at de »ideale« Partier af Stykket skulde have versificeret Dialog, vilde Arbejdet ikke rigtig lykkes for ham. Først da denne Tanke i Foraaret 1847 var opgivet, kunde han fuldføre »Eventyr paa Fodrejsen«. Stykket indleveredes straks til Det kgl. Teater og opførtes 1. Gang 13. Maj 1848 paa et Tidspunkt, da Stemningen var stærkt paavirket af Efterretningerne om Preussernes Indmarch i Nørrejylland. Phister spillede Skriverhans, Michael Wiehe og Huftmann de 10 Studenter, C. N. Rosenkilde Assessor Svale og Fru Heiberg Johanne. Det gjorde straks stormende Lykke og var i mange Aar det hyppigst opførte af Hostrups Arbejder, først i vort Aarhundrede indhentet og overgaaet af »Genboerne«. Indtil 8. Januar 1951 har det været spillet 346 Gange. Hovedperso-

nerne »Eventyr paa Fodrejsen« er ganske vist to Studenter, men Stykket er ikke nogen Studenterkomedie, men et virkelig Lystspil med Sange. I Assessor Svales Strandbjerg genkendes Egnen omkring Kokkedal; Naturstemningen bidrager meget til den sommerlige Poesi, der hviler over Stykket, og som ogsaa præger den nydelige Skildring af de to elskende Par: den alvorlige Eibæk og hans Laura og den livsgladde Herlov og hans jydake Johanne. Blandt de komiske Figurer hører den naive og godtroende Assessor Svale til Hostrups mest vellykkede. Skriverhans og hans Omvendelse skal ikke maales med en moderne Psykologis Alen, men han er i al Fald en taknemlig Rolle, og det samme gælder Birkedommer Krans. I teknisk Henseende virker »Eventyr paa Fodrejsen« mærkvaerdig gammeldags; Kompositionen er løs, Handlingen ikke altfor sandsynlig; Monologer, Afside-repliker og Samtaler, der beivres af andre, Misforstaaelseskønik o.s.v. spiller en betydelig Rolle. Men Stykket virker levende paa en Scene; Naturligheden, Ungdomsfriskheden og det lyse Humor har stadig bevaret deres Magt over Tilskuernes Sind.

Rent Teater er det sidste Sangspil i vor Samling, 1-Akteren »Soldaterløjers«. Det er skrevet i Efteraaret 1849 under Vaabenstilstanden mellem Fredericia-Slaget og det sidste afgørende Felttog i Trearskrigen, opførtes ved en Studenterforestilling til Indtægt for en Kammerat og kom 10. Februar 1850 op paa Det kgl. Teater, hvor det indtil 30. April 1897 er opført 203 Gange; derefter er det overgaaet til Privatteatrene. Som Hovedperson er Studenten nu afløst af Dagens Helt, Soldaten; egentlig Karaktertegning er der ikke Tale om; Hostrup slipper Gækken løs og skriver en Forklædnings- og Forvekslingsfarce med Ankerson Holbergs Henrik eller Oldfax i moderne Klæder. Stykket har altid været elsket af Dilettanter for sin bastante Kønik og sine iørefaldende Sange.

Sangens spiller i det hele en meget stor Rolle i Hostrups Komedier; undertiden kan man nok synes, at der snarest er for mange af dem. De skal synges, ikke læses, og da dette Udvalg bringer Noderne, kan man selv forsøge. Hostrup var meget musikalsk, men han var ikke selv Komponist. Men han havde en ypperlig Hukommelse, hvad Melodier angik, og han fandt altid let, hvad han havde Brug for. Vi har hans egne Ord for, at Melodien var det primære, saa kom Teksten, og hans Melodivalg røber altid god Smag, hvad der just ikke var de øvrige Vaudevilledigteres stærkeste Side. Operamelodier, som ellers misbruges, holder han sig helt fra. En meget stor Plads